

Geniaal hoe de grenzen in het bejaardenhuis verdwijnen. *****

Door Jacq. Algra - 'Het Parool', 02.10.2014

We zitten er meteen helemaal in, dankzij het sublieme toneelbeeld. Een metershoge ruimte, met alleen bovenin een klein raam. Zakelijke grandeur, totaal losgezongen van de menselijke maat. Links twee klapdeuren, rechts een oude piano. Het licht is weloverwogen, elk detail klopt en er is niets te veel – als op een professionele filmset.

“Kan ik iemand spreken?” vraagt de vrouw aan de man. Hij verlaat daarop de ruimte, zij danst een duet met haar eigengereide handtas-met-ingebouwd-licht. Als hij terugkomt, mag haar jas uit. Hij helpt een handje, maar de bewegingen van beiden zijn zo verknipt dat deze totaal alledaagse handeling uitmond in een minutenlange dansante scène. Zo kan het gaan, zo gaat het bij Peeping Tom. We kijken naar een bizarre wereld die het ene moment realistisch is en herkenbaar, en het volgende totaal surreëel.

Vervolgens komt de ene na de andere schoonmaker het vertrek achterwaarts door de klapdeuren binnen: allemaal in grijze stofjas en met bezem, allemaal van zekere leeftijd, allemaal bewoner en tevens personeelslid in dit bejaardenhuis. Een man wordt binnengesleept door zijn zoon. Het is de vader uit de titel, een geweldige rol van Leo De Beul, die gepassioneerd pianospeelt en over de liefde zingt.

Gaandeweg ontspint zich een netwerk van perfect getimede, vormgegeven en uitgespeelde scènes waarin elke scheidslijn wordt overschreden. Die tussen al dan niet dementerende bejaarden en verzorgers met een serieuze tic. Die tussen droom en werkelijkheid, verlangen en herinnering, nachtmerrie en fantasie. Die tussen theatershow en leven, jong en oud, leven en dood. Die tussen normaal en gek, tederheid en wreedheid, komische en tragische ondertoon.

En ook die tussen zoon en dochter, man en vrouw. Tot slot die tussen dans, zang en spel en tussen professional en amateur, want de bejaarde bewoners worden in elke stad waar de voorstelling speelt, uit lokale vrijwilligers gerekruteerd. Zo wordt *Vader* niet alleen een voorstelling over oude mensen, maar een project van oude en jonge performers samen, allemaal met hun eigen kwaliteiten, en ook een voorstelling met oude en jonge toeschouwers in de zaal.

In het bejaardenhuis mogen de bewoners nooit lang doen wat ze zelf willen, via de intercom worden ze telkens naar hun kamers gecommandeerd. Dan zijn ze de zonen de vaders en de geschiedenis herhaalt zich. Ze zullen het zelf allemaal meemaken: de lichamelijke aftakeling, het losraken van vergaarde eigendommen en het kwijtraken van zelfbeschikkingsrecht. De boze teksten van hun kinderen, de onverschilligheid van de verzorgers en het terugverlangen naar de liefde. Het is razend knap theater en tegelijk snoeiharde werkelijkheid.